

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 6C/205/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712215905
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Sabadošová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2015:7712215905.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňa JUDr. Tatiana Sabadošová v právnej veci žalobcu POHOTOVOŠŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova ul. č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, jej menom: doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Účastníkom sa náhrada trov konania nepriznáva.
- III. Návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Tunajší súd uznesením č.k. 6C 138/2012-8 zo dňa 10.10.2012 spojil veci vedené na tunajšom súde na spoločné konanie a zároveň rozhodol, že toto konanie naďalej bude vedené pod spoločnou spisovou značkou 6C 138/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.10.2012. Uznesením č. k. 6C 138/2012-76 zo dňa 2.12.2013 rozpojil veci (vrátane tejto veci), ktoré boli spojené vyššie označeným uznesením na spoločné konania a boli vedené pod sp. zn. 6C 138/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28.12.2013.

Žalobca v tomto konaní vedenom pod sp. zn. 6C 227/2012 sa domáha proti žalovanej náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Odôvodnil to tým, že v súlade s pravidlami riadneho hospodárenia ako oprávnený subjekt - veriteľ navrhol vykonať ním zvolenému súdному exekútorovi, aby vykonal exekúciu na základe vzniku pohľadávky neplnením si záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXX dlžníkom (povinným): P., nar. XX.X.XXXX. Po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci č. EX 11230/2011. Žalobca pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky vymáhanej exekútorom, ktorému bolo naposledy udelené poverenie na vykonanie exekúcie spísal dňa 11/18/2010 a podal postupcom podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora. Žalobca legitímne očakával, že mu súd poskytne súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite a teda, že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote, avšak sa tak nestalo a to aj napriek tomu, že návrh spĺňal všetky formálne a materiálne podmienky ustanovené Exekučným poriadkom, resp. Občianskym súdnym poriadkom. V tejto súvislosti poukázal na právnu úpravu procesného postupu exekučného súdu vo veci rozhodovania o zmene exekútora, ktorá definuje dobu určenú na prijatie rozhodnutia, pričom prekročenie tejto doby je nutné s ohľadom na ochranu základných práv a slobôd kvalifikovať ako porušenie zákona. Nezákonnosť úradného postupu okresného súdu vidí žalobca v tom, že okresný súd v exekučnom

konaní (spisovú značku súdu neuviedol) nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v zákonnej 30-dňovej lehote od doručenia návrhu oprávneného na súd.

Podľa žalobcu, napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani si nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu (v skutočnosti súd nemá inú legálnu možnosť, než o návrhu len na základe posúdenia osoby nového exekútora rozhodnúť a teda do konania nevstupujú iné informačné podnety a nevykonáva dokazovanie). Tvrdil, že v tomto prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi tak, že súd pristúpil k vydaniu rozhodnutia o zmene exekútora až po veľmi dlhej dobe. Navrhol, aby si súd ako dôkaz pripojil predmetný súdny spis, jeho spisovú značku neuviedol, označil len spisovú značku, pod ktorou sa vedie vec u súdneho exekútora, t.j. EX 11230/2011. Týmito postupmi malo byť žalobcovi zabránené, aby boli jeho pohľadávky voči dlžníkom uspokojené, a tým došlo k oslabeniu ich vymožiteľnosti, ak nie k ich zániku. Žalobca uviedol, že nedisponuje rovnopisom exekučného titulu a ani rovnopisom príslušného návrhu na vykonanie exekúcie, ktorý by obsahoval vyznačený dátum doručenia súdu. Generálne žalobca inicioval exekučné konane formou zápisnice spisanej u zvoleného exekútora a návrh na vykonanie exekúcie bol spolu aj s exekučným titulom predložený exekútorom súdu a preto v žalobe označil ako dôkaz príslušný spis exekučného súdu, ktorý obsahuje všetky podstatné listiny vysvetľujúce právne významné skutočnosti a na označenie exekučnej veci označil všetky podstatné listiny vysvetľujúce právne významné skutočnosti a použil všetky informácie, ktoré má k dispozícii a ktoré pozná. Poukázal na to, že exekučný súd mu neoznámil spisovú značku, pod ktorou došlo k registrácii exekučného konania na všeobecnom súde. Uviedol, že o všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja, ktorý vyústil do porušenia jeho práv a spôsobenej škody sa dozvedel až po doručení uznesenia súdu o zmene súdneho exekútora zo dňa 31.1.2011.

Žalobca navrhol v tomto konaní, aby súd rozhodlo medzitimným rozsudkom tak, že žalovaná zodpovedá za škodu, ktorá žalobcovi vznikla vyššie označeným nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu a rozsudkom rozhodol tak, že žalovaná je povinná mu zaplatiť z titulu majetkovej škody sumu 175,- € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 110,64 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhol, aby mu súd priznal náhradu trov konania.

Pokiaľ ide o náhradu majetkovej škody, ktorá mu vznikla ako poškodenému tak táto predstavuje náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávok v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej, ktorá suma by nezaťažila poškodeného, ak by exekučný súd postupoval správne a pri rozhodovaní o udelení poverenia, by dodržal zákonom stanovenú lehotu. Žalobca - poškodený v tom období vynaložil celkovo a márne sumu 175,- € vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a dňom rozhodnutia súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora výlučne vplyvom nesústredenej činnosti exekučného súdu, pričom by táto suma ho nezaťažila, ak by exekučný súd postupoval správne a dodržal by zákonom stanovenú lehotu pri rozhodovaní o zmene exekútora. Túto vyčíslil nasledovne:

a/ na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70,- €,

b/ na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,- €,

c/ na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,- €

d/ na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- €.

Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky (spôsobené v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučného súdu), tak žalobca považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 110,64 €. Výpočet nároku vychádza z alikvotného pomeru 55,32 € za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie vyššie označenej

doktríny Ústavného súdu SR, teda 663,88 € za rok : 12 mesiacov v roku = 55,32 € za mesiac, pričom zdôraznil, že v tejto exekučnej veci bol súd nečinný 74 dní. Vychádzal z nálezov Ústavného súdu SR č. k.:

- III. ÚS 203/06-25 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a dvoch mesiacov,
- III. ÚS 235/04-3 - priznané sťažovateľovi 30.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka,
- III. ÚS 347/05 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a dvoch mesiacov,
- III. ÚS 142/06-28 - priznané sťažovateľovi 10.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a ôsmich mesiacov,
- III. ÚS 118/06-40 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a jedného mesiaca,
- III. ÚS 110/04-55 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a deviatich mesiacov,
- III. ÚS 125/04-44 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a piatich mesiacov,
- III. ÚS 229/04-52 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a troch mesiacov,
- III. ÚS 21/05-30 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a troch mesiacov,
- III. ÚS 190/05-36 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a štyroch mesiacov,
- III. ÚS 301/05-38 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a jedného mesiaca,
- III. ÚS 82/03-25 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné prieťahy v trvaní jedného roka a ôsmich mesiacov.

Uviedol, že nesprávny úradný postup okresného súdu je podľa jeho názoru dôsledkom jeho nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv poškodeného. Márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania poškodeného, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a taktiež došlo k vyvolaniu nasledovných rizík:

- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k zániku povinného,
- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným,
- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k insolventnosti povinného.

Žalobca akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy vníma ako spravodlivú satisfakciu za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov (definovaných zákonom stanovenou lehotou danou k rozhodnutiu) a základných práv. Uviedol aj ďalšie dôvody na podporu svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy: a/ neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, resp. vyvolaný zásah do zákonných nárokov a základných práv žalobcu v spojení s absolútnou nemožnosťou vrátenia strateného času vyvolala u žalobcu, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti,

b/ úplné zbytočné a právne nezdôvodniteľné časové omeškanie v rozhodovaní exekučného súdu spôsobilo v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít žalobcu, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane žalobcu, ale aj na strane jeho majiteľov,

c/ nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Žalobca v tejto súvislosti poukázal na závery nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 77/02, III. ÚS 120/2010 z 12. mája 2010, III. ÚS 271/05. Ďalej tvrdil, že postupoval podľa ust. § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a písomnou žiadosťou požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, avšak tvrdil, že žalovaná nereagovala pozitívne do podania žaloby na súd. Ako dôkaz na túto skutočnosť navrhol pripojiť spis MS SR týkajúci sa predbežného prerokovania jeho nároku na

náhradu škody uplatňovanej v tomto konaní a potvrdenie o prijatí žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Žalovaná k predmetným námietkam pokiaľ sa týka procesných námietok uviedla, že zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP) dbá o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, pričom za nedostatok sa považuje aj zmätočnosť podania. V jednotlivých žalobách sa vyskytujú viaceré nedostatky, napr. v žalobách, v ktorých sa namieta nesprávny úradný postup spočívajúci v rozhodnutí o poverení súdneho exekútora po 15-dňovej lehote, sú zmätočne označení povinní (na druhej strane žaloby uvedený odlišný dátum narodenia, ako dátum narodenia uvedený v petite). Taktiež nie sú uvedené spisové značky príslušných exekučných konaní, ktoré sú vedené na súde, chýbajú relevantné údaje ako dátumy doručenia podaní na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci a dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody v jednotlivých prípadoch. Vo všeobecnosti žalovaná musí namietat, že žalobca nepriložil ani jeden relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval vôbec existenciu predmetného exekučného konania, vznik skutočnej škody, nemajetkovej ujmy, atď... Žalobca síce uviedol časť dôkazov, najmä odkazuje na exekučný spis, ale v skutočnosti prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša žalobca sám.

Žalovaná zdôrazňovala, že tvrdenie žalobcu, že nemá vedomosť o spisových značkách ním uvádzaných exekučných konaní, sa nezakladá na pravde, má charakter klamlivého a zavádzajúceho tvrdenia, pretože v žalobách, kde namietaným nesprávny úradným postupom je rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, sám žalobca uvádza, že mu boli doručené uznesenia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora. Tieto museli byť v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi náležitosti súdnych rozhodnutí označené spisovými značkami dotknutých exekučných konaní.

Neoznačenie spisových značiek exekučných konaní, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zo strany exekučného súdu (teda nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí), bolo jedným z dôvodov, pre ktoré Ústavný súd SR odmietol sťažnosti žalobcu na porušenie jeho ústavných práv nečinnosťou exekučného súdu (príkladom rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 211/2012, sp. zn. IV. ÚS 366/2012, sp. zn. IV. ÚS 374/2012). Okrem toho kto iný ako oprávnený v exekučnom konaní, ktorý si v súvislosti s ním uplatňuje právo na náhradu škody, má mať možnosť a záujem relevantným a jednoznačným spôsobom identifikovať konanie, v ktorom mu mala byť spôsobená škoda. V tejto súvislosti si žalovaná navrhovala konajúcejmu súdu aplikáciu ustanovenia § 43 ods. 1 OSP.

Uviedla, že žalovaná na vyššie uvedené ustanovenie OSP poukazuje aj z dôvodu, že v tomto momente nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody. Jednak žalobca namieta „nezákonné konanie“ v podobe nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, ale namieta aj nesprávny úradný postup v podobe priesťahov. Žalobca uvádza aj rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo by sa mohlo vysvetliť ako namietanie nezákonného rozhodnutia. Z takto formulovaných žalôb nie je jednoznačne jasné, na základe akého titulu si žalobca uplatňuje škodu, keďže v žalobách sa tieto tituly prelínajú a žalobca jednoznačne neuvádza, z ktorého titulu/titulov si uplatňuje svoj nárok. Nie je zrejmé, či si žalobca uplatňuje nárok z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu priesťahov, z dôvodu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia alebo z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Táto nejasnosť sa prejavuje najmä v žalobách, kde namietaným nesprávnym úradným postupom má byť skutočnosť, že okresný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej lehote.

Pokiaľ sa týka uvádzaných priesťahov v konaní, v prvom rade je potrebné poznamenať, že žalobca uvádza kroky, ktoré podnikol na ich odstránenie, iba v žalobách, v ktorých namietaným nesprávnym úradným postupom je zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej lehote. V druhom rade, formu „žiadostí o informáciu o stave konania“ nie je možné považovať za riadny prostriedok, ktorý by smeroval k zabráneniu tvrdených priesťahov a k ich účinnému odstráneniu. Žalobca neuviedol, ani po vyžiadanej súčinnosti v rámci predbežného prerokovania zo strany žalovanej, či využil možnosť podania sťažnosti na zbytočné priesťahy v príslušných konaniach predsedovi okresného súdu, resp. možnosť podania ústavnej sťažnosti (t. z. či využil účinné právne prostriedky nápravy na urýchlenie konania). Činnosť charakteru podávania „žiadostí o informáciu o stave konania“ nie je možné považovať

za aktívny postoj žalobcu vo veci v záujme účinného odstránenia prietahov. Judikatúra Ústavného súdu SR, konkrétne v náleze z 3. mája 2011, č. k. III. ÚS 69/2011-25, taktiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ má predovšetkým postupovať v zmysle zásady vigilantius iura (každý nech si stráži svoje právo). To, že tak žalobca nekonal, je možné pripísať iba jemu. V treťom rade, žalovaná má za to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR (bližšie v časti o Existencii prietahov v konaní).

Pokiaľ sa týka podmienky uplatnenia nároku na súde žalovaná poukazovala na to, že dňa 23. 4. 2012 jej boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23. 4. 2012. Vzhľadom na skutočnosť, že už dňa 27. 9. 2012 boli na súd doručené žaloby vo veci, je zrejmé, že žalobca ich nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ale skôr.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.), nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Z citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že poškodený sa práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže domáhať na súde až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa prijatia jeho žiadosti (doručenia na príslušný orgán) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Predbežné prerokovanie nároku je zákonom (§ 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.) ustanovenou podmienkou, aby o tomto nároku mohlo prebehnúť občianske súdne konanie (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz/38/76, uverejnené pod publikačným číslom R 28/1978). Preto mala žalovaná za to, že ide o predčasne uplatnený nárok na súde.

Zároveň žalovaná informovala súd, že napriek opakovaným výzvam na doplnenie žiadostí, ktoré Ministerstvo spravodlivosti SR adresovalo žalobcovi po doručení prvotných žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, Ministerstvu spravodlivosti SR bola doručená všeobecná odpoveď, kde žalobca nepreukázal požadované skutočnosti, nedoplnil žiadané informácie, nebol ochotný uviesť dátumy, kedy sa dozvedel o škode, nepriložil doklady preukazujúce vyčíslenú majetkovú škodu, neuviedol, či boli podávané sťažnosti predsedovi súdu na prietahy/ústavné sťažnosti, ani nedoplnil doklady preukazujúce ohrozenie práv zánikom povinného, jeho insolveniou, stratou kontaktu s povinným, ktorými odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy. Vcelku žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o ktorého prerokovanie sám požiadal. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. preto nárok žalobcu nepovažuje za predbežne prerokovaný.

Pokiaľ sa týka Podmienky úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody žalovaná uviedla, že zákon č. 514/2003 Z. z. ustanovuje nasledujúce všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci:

- 1) nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup,
  - 2) vznik škody,
  - 3) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou,
- pričom pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

1/ K námietke žalobcu k nesprávnemu úradnému postupu žalovaná k otázke nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote uvádzala, že všeobecným predpokladom na zmenu súdneho exekútora je žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora spolu s uvedením

súdneho exekútora, ktorý má nahradiť pôvodného exekútora. V praxi je zaužívaný model, v zmysle ktorého exekučný súd po dôjdení žiadosti o zmenu súdneho exekútora predloží túto žiadosť pôvodnému súdnemu exekútorovi na vyjadrenie, na vyčíslenie jeho doterajších trov (keďže súčasne s rozhodnutím o zmene súdneho exekútora exekučný súd rozhodne v tomto uznesení aj o trovách doterajšieho exekučného konania tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie u pôvodného exekútora) a na zaslanie príslušného exekútorského spisu za účelom realizácie povinnosti vyplývajúcej exekučnému súdu z ustanovenia § 44 ods. 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) (súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený).

Žalovaná pripúšťala, že v jednotlivých prípadoch mohol exekučný súd rozhodnúť o návrhoch oprávneného na zmenu súdneho exekútora po uplynutí zákonom stanovenej 30- dňovej lehoty od doručenia takéhoto návrhu, najmä v prípadoch, ak pôvodný súdny exekútor neposkytol exekučnému súdu plnú súčinnosť; v takých prípadoch exekučný súd objektívne nemohol dodržať zákonnú 30- dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby v tejto lehote rozhodol aj o trovách exekúcie pôvodného súdneho exekútora a súčasne postúpil novému súdnemu exekútorovi exekučný spis pôvodného súdneho exekútora. Odhliadnuc od uvedeného, v prípadoch podozrenia, že exekučný súd nekonal o návrhoch žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora, žalobcovi nič nebránilo využiť účinný prostriedok nápravy, ktorým bezpochyby bolo podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Ak žalobca tento prostriedok nápravy nevyužil, zanedbal svoju všeobecnú preventívnu povinnosť podľa ustanovenia § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník), keďže si nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na jeho majetku (keďže podľa tvrdenia žalobcu ku škode/nemajetkovej ujme malo dôjsť tým, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote).

Žalovaná poukazovala na judikatúru Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02, ktorá konštatuje, že „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. II ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (U.ÚS 63/00)“.

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom ustanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nečinnosť žalobcu i nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu a jeho zaslanie novému exekútorovi a rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prieťahy, a teda za nesprávny úradný postup.

Zároveň žalovaná poukazovala na ustanovenie § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v súvislosti s nerozhodnutím v lehote nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

K existencii prieťahov v konaní tvrdených žalobcom uvádzala, že podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom od 1. 1. 2013) pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov

vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Mala za to, že žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prietahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, právoplatné rozhodnutie ESLP či právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Z uvedených dôvodov žalovaná má za to, že nie je preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúcu v existencii prietahov.

Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je pritom kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Žalovaná považuje za potrebné podotknúť, že podľa jej názoru efektívnosť a rýchlosť súdneho konania nie je oprávnený preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda príslušného súdu na podklade sťažnosti na prietahy. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. K záveru o tom, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR (t.j. nie civilný súd v konaní o náhrade škody), dospel napr. Krajský súd v Nitre (sp. zn. 9Co 285/2011).

Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). Teda v prípade, ak by sa zbytočných prietahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prietahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR.

Pre podporu vyššie uvedenej argumentácie žalovaná poukazovala aj na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR. Z ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyplýva, že ústavnú sťažnosť môže podať fyzická alebo právnická osoba iba v prípade, ak využije všetky opravné a iné účinné právne prostriedky pre ochranu svojich základných práv a slobôd. V zmysle uvedeného, pokiaľ by bolo možné konštatovať existenciu prietahov a nahradiť nemajetkovú ujmu na základe rozhodnutia všeobecného súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., Ústavný súd SR by o takomto nároku nemohol konať, pokiaľ by sa fyzická alebo právnická osoba ešte predtým neúspešne nedomáhala tohto nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (teda prostredníctvom účinného prostriedku nápravy). Avšak vzhľadom na to, že Ústavný súd SR skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a finančné zadostučinenie priznáva (bez skúmania, či bol nárok predtým uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z.), je zrejmé, že všeobecný súd nemôže konštatovať prietahy v konaní a priznať za ne náhradu nemajetkovej ujmy.

Preto žalovaná nepovažovala za preukázanú ani existenciu prietahov v konaní.

K hmotnoprávnej námietke premlčania v súvislosti s nesprávnym úradným postupom uvádzala, že ako vyplýva zo skutkových okolností uvádzaných žalobcom v niektorých žalobách, k nesprávnemu úradnému postupu okresného súdu malo dôjsť v období pred marcom 2009.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

V prípade, ak mala žalobcovi vzniknúť škoda práve nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a to po 15-dňovej lehote, lehota na uplatnenie tohto nároku (premlčacia lehota) uplynula po troch rokoch od momentu uplynutia 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na uvedené žalovaná vznesla námietku premlčania pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti o udelenie poverenia pred dňom 23. 4. 2009 (t. j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanej doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

V prípade, ak mala žalobcovi vzniknúť škoda práve nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v tom, že okresný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote, vo vydaní poverenia na vykonanie exekúcie po 15- dňovej lehote, resp. v zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a to po 15- dňovej lehote, lehota na uplatnenie týchto nárokov (premlčacia lehota) uplynula (uplynie) pri každom takomto nároku osobitne po troch rokoch od momentu skončenia žalobcom tvrdených prieťahov (resp. namietaného nesprávneho úradného postupu). Pri jednotlivých typoch žalôb premlčacia lehota uplynie nasledovne:

- ak je namietaným nesprávnym úradným postupom nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, premlčacia lehota uplynula (uplynie) po troch rokoch od momentu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora,
- ak je namietaným nesprávnym úradným postupom rozhodnutie o poverení súdneho exekútora po 15-dňovej lehote, premlčacia lehota uplynula (uplynie) po troch rokoch od momentu skončenia žalobcom tvrdených prieťahov, t.j. od vydania poverenia,
- ak je namietaným nesprávnym úradným postupom zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a to po 15- dňovej lehote, premlčacia lehota uplynula (uplynie) po troch rokoch od momentu zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia (t.j. od skončenia namietaných prieťahov v konaní).

Vzhľadom na uvedené žalovaná vznesla námietku premlčania aj pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo

- k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23.4.2009
- k vydaniu poverenia na vykonanie exekúcie pred dňom 23.4.2009,
- k zamietnutiu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pred dňom 23.4.2009

(t. j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanej doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

K materiálnej škode uplatnenej žalobcom uviedla, že žalobca sa vo svojich žalobách domáha náhrady škody pozostávajúcej alternatívne z čiastkových nárokov špecifikovaných vyššie (materiálna škoda v paušálnej sume 125,- €, resp. 175,- €, materiálna škoda vo výške istiny s príslušenstvom).

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je o. i. nevyhnutné preukázať existenciu škody a jej výšku. Podľa názoru žalovanej žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje, je možné považovať za hypotetické.

V podaní sa ďalej zaoberala jej vyčíslením škody tvrdeným žalobcom.

Podľa tvrdení žalobcu, tento vyčíslil uplatnenú škodu na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov, ktoré spočívajú v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, a to bez ohľadu na dĺžku trvania prieťahov. Taktiež uvádza, že škoda zaťažila žalobcu výlučne v období medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Ako podstatné zložky vyčíslenej sumy uvádza správu

pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, udržiavanie a správu informačného systému a administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje, poštovné.

Na tomto mieste je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že žalobca v žalobách neuvádza, či predmetné vecné náklady predstavujú podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. skutočnú škodu alebo ušlý zisk. V tomto smere žalovaná poukazuje na definície týchto kľúčových pojmov: skutočná škoda je trvalé zmenšenie majetku poškodeného a ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech, resp. nerozmnoženie majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať, nebyť škodnej udalosti, s ohľadom na pravidelný beh vecí. Na základe ustálených definícií skutočnej škody a ušlého zisku, žalovaná má za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatňuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk a zároveň žalovaná zastáva názor, že žalobcom uvedenú paušalizáciu vecných nákladov nemožno považovať ani za zmenšenie majetku poškodeného, ani za ušlý majetkový prospech, a teda logicky nie je možné domáhať sa ich náhrady podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

Ďalej žalovaná upriamuje pozornosť na skutočnosť, že žalobca by v tomto konaní na preukázanie vzniku škody musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. V prvom rade žalovaná má za to, že žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Takýto systém musel využívať nielen počas domnelých prieťahov, ale aj pred týmto obdobím, ako aj po ňom, nielen na správu pohľadávok, ktoré boli predmetom exekúcií, ale aj takých, pri ktorých žiadne exekúcie neprebíhali, resp. prebiehalo bez namietaných nedostatkov. Akákoľvek výška nákladov prevádzkovania na správu informačného systému vznikala / vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prieťahy a jej uplatnenie považuje žalovaná za účelové.

Žalobca uvádza ako ďalšiu položku majetkovej škody „udržanie“ systému. Tu ide taktiež o činnosť, ktorú musí žalobca vykonávať na každodennej báze, najmä pri poskytovaní úverov v takom rozsahu, ako ich poskytuje žalobca, aby sa naplnil účel fungovania spoločnosti daného druhu. Spoločnosť, ktorá sa špecializuje na poskytnutie úverov musí mať informačný systém. Požadovať paušálne sumy za spomínané veľmi všeobecne uvedené činnosti, je nesprávne a znovu účelové.

V súvislosti s uvedeným, ako aj s paušálnou sumou na administratívne spracovanie urgencií exekučnému súdu a publikačné výdaje, je viac ako zrejmé, že si žalobca uplatňuje neprimerané čiastky (najmä s ohľadom, na skutočnosť, že väčšina uvádzaných zaslaných žiadostí o poskytnutie informácií sa mohla hospodárnejšie vykonať aj elektronicky). Na druhej strane, samotný zástupca žalobcu uvádza vo svojom stanovisku k žiadostiam o doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 2.7.2012, že „disponuje jednotnou a nedeliteľnou databázou návrhov v elektronickej forme (návrhy podával elektronicky v automatizovanom procese)“ a že, „návrhy boli spracované v elektronickej forme a súdom boli odoslané v tejto forme rovnako tak elektronicky“. Z tohto dôvodu žalovaná má znovu za to, že uplatňovanie nároku na majetkovú škodu je nepodložené a uplatňovať si 125,- €/175,- € paušálne za každého dlžníka je nielenže nadhodnotené, ale aj nepreukázané. Skutočnú škodu je potrebné dokázať listinami/skutočnosťami, ktoré preukážu požadovaný nárok, v opačnom prípade by mohlo dochádzať k ľubovoľnému a subjektívnemu vyčísľovaniu škody zo strany žalobcu (ako tomu je podľa názoru žalovanej aj v tomto prípade) a preskúmanie predmetného nároku je znemožnené.

Od povinnosti riadne preukázať vznik a výšku škody žalobcu neodbreňuje množstvo podaných žalôb, ťažkosti pri jej vyčíslení, ani ochrana osobných údajov, obchodného tajomstva či dôverných informácií, teda skutočností, ktorými žalobca exemplárne nespĺnenie dôkaznej povinnosti odôvodňuje.

Čo sa týka prípadov uplatnenia majetkovej škody vo výške istiny s príslušenstvom, je potrebné poukázať na nasledovné. Žalobca v prvom rade nepreukázal existenciu dlžníka ako úplný základ pre preukázanie tohto, čoho sa domáha. V druhom rade nepreukázal existenciu právoplatného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia a v treťom rade ani nevyožiteľnosť pohľadávky, ku ktorej navyše žalovaná uviedla, že:

1. nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že nie je možné vymôcť pohľadávky od dlžníkov žalobcu a tvrdenie, že rozhodnutie v podobe zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia spôsobuje nevyožiteľnosť pohľadávky. Rozhodnutie o zamietnutí iba preukázalo nespôsobilosť konkrétneho rozhodcovského

rozsudku byť exekučným titulom. Žalobca však mal možnosť získať iný exekučný titul, a to napríklad podaním návrhu na začatie konania, resp. platobným rozkazom, čo nevykonal a svojou nečinnosťou sám prispel k situácii, ktorú v žalobe namieta (k uvedenému bližšie v uznesení KS v Trnave sp. zn. 10 CoE 308/2011, resp. v uznesení KS v Žiline sp. zn. 20 CoE 94/2012),

2. ak by aj nastala situácia, že si toto právo žalobca uplatnil novým návrhom, musel by preukázať v prvom rade, že by mu súd bez akýchkoľvek pochybností priznal požadované nároky od dlžníkov v sume, v ktorej ich požaduje od žalovanej (čo však nepreukázal a ani preukázať nemôže) a v druhom rade, že pohľadávky sú nevymožiteľné v dôsledku pochybenia okresného súdu; to znamená, že nebyť nesprávneho úradného postupu okresného súdu, došlo by k riadnemu a plnohodnotnému vymoženiu pohľadávky. Túto skutočnosť však žalobca nepreukázal a ani nepreukáže, a to najmä (ale nielen) s ohľadom na skutočnosť, že niektorí dlžníci by boli po smrti, atď...

Na základe všetkých uvedených skutočností je žalovaná toho názoru, že nemôže niesť zodpovednosť a nahrádzať žalobcovi materiálnu škodu tak, ako si ju uplatnil v tomto konaní, pretože žalobca nepreukázal jednak vznik a ani výšku škody.

Ohľadne nemajetkovej ujmy uviedla, že žalobca sa vo svojich žalobách domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v pomernej výške k čiastke 660,-€ alebo 663,88 € (čiastka, ktorú v niektorých nálezoch Ústavný súd SR priznal za prieťahy na rok) podľa toho, ako dlho trvalo domnelé omeškanie, alebo alternatívne 20% z istiny a príslušenstva, ktorá má byť spravodlivou satisfakciou za utrpený zásah do základných práv a bude kompenzovať každé porušenie práva na súdnu ochranu, ktoré žalobca uplatňoval jednotlivo podaním všetkých návrhov na začatie občianskeho súdneho konania.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

V časti žalobcovho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch poukazuje žalovaná na dve skutočnosti. V prvom rade, žalobca poukazuje na viacero náleзов Ústavného súdu SR, kde rozhodoval o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné prieťahy. Je potrebné povedať, že poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany súdu. Každé prípadové okolnosti sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy 660,-€ alebo 663,88€, ktorá musí byť priznaná za každý rok prieťahov, je nesprávna úvaha. Navyše, pri rozhodovaní Ústavný súd SR vychádzal aj z významu sporu pre žalobcu, pričom v tomto prípade ide o veľkú spoločnosť poskytujúcu úvery fyzickým osobám. Ústavný súd SR prihliada aj na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Pokiaľ žalobca tento prostriedok nevyužil, je neprijateľné, aby sa priznávala náhrada nemajetkovej ujmy podľa vybraných náleзов Ústavného súdu SR, keď predseda súdu nemal možnosť prípadnú nápravu zjednať. V druhom rade, je potrebné poznamenať, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb a fyzických osôb je odlišný. Pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatňuje spoločnosť ako právnická osoba. Samotná judikatúra poukazuje na tento aspekt v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 675/2011, kde je uvedené, že odškodnenie právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnými prieťahmi v konaní nie je možné vzťahovať na fyzické osoby, ktoré sa na činnosti právnickej osoby nejakým spôsobom zúčastňujú, lebo im nevzniká ujma priamo. Žalobca uvádza aj „zánik podnikateľských aktivít a podnikateľských plánov“, ale tieto nie sú bližšie konkretizované. Taktiež žalobca neupresnil, v čom a ako situácia „ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu“. Rovnako požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20% z istiny a príslušenstva nie je podložená akýmkoľvek reálnymi skutočnosťami či rozumnou úvahou.

Žalovaná považuje za krajne nesprávny spôsob určenia náhrady nemajetkovej ujmy percentuálnou čiastkou z tvrdenej skutočnej škody.

Žalobca zároveň zjavne opomína, že pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Uvedené zo žalobných návrhov nevyplýva a z toho dôvodu žalovaná nemá za preukázaný tak vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch.

Aspekt prihliadnutia na dobré mravy a nemajetková ujma s prihliadnutím na poškodenú osobu

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Žalovaná akcentuje na potrebu zohľadnenia vyššie citovaného ustanovenia, ako aj ustanovenia § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. pri formovaní záveru o potrebe priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. o výške takejto náhrady. Po aplikácii uvedených ustanovení a percepcii skutkových okolností, na ktoré žalovaná v ďalšom texte poukáže, podľa žalovanej nemožno dospieť k záveru o potrebe priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade, ak by inak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu.

V tejto súvislosti nie je možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené.

V posledných rokoch všetky zložky štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľov podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu.

Žalovaná v tejto súvislosti upozorňuje a ako prílohu vyjadrenia k žalobe dokladá list Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť pod č. JUST/A3/RM/kb D(2010)] 1360 adresovaný stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii, v ktorom Európska komisia poukázala na to, že v súvislosti s podnikateľskými praktikami žalobcu dostala sťažnosti od slovenských spotrebiteľov, ako aj sťažnosť od slovenského združenia na ochranu spotrebiteľov, pričom útvary Komisie sa o týchto praktikách dozvedeli aj prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podľa článku 267 ZFEÚ podal Krajský súd v Prešove (Vec C-76/10). Žalovaná dáva do pozornosti celý text priloženého listu, pričom poukazuje príkladmo na niektoré výňatky:

„Problémy v spojitosti s týmito praktikami sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že zmluvné podmienky sú stanovené prostredníctvom vopred formulovaných podmienok, ktoré jednostranne určili veritelia. Tieto podmienky sú pre spotrebiteľov veľmi tvrdé a ich zjavným cieľom je zbaviť spotrebiteľov práv, ktoré im vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Jedným z osobitných aspektov je uplatňovanie nárokov zo strany nebankových inštitúcií, okrem iného prostredníctvom systematického využívania rozhodcovských orgánov, ktoré sa javia ako predpojaté, a v prípade ktorých sa zdá, že vôbec neuplatňujú právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.“

„Formulár zmluvy spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. navyše obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru (VP), ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a/alebo pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch, z ktorých niektoré uvádzame ďalej.“

„Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktoré pozostávajú z úrokov a iných poplatkov, sa javia byť veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100 % ročne zo sumy získanej od spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. Najväčšiu časť poplatkov tvoria náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere, ktoré sa javia mnohonásobne vyššie ako poplatky, ktoré si účtujú banky.“

„Podľa bodu 6 VP je dlžník povinný zaplatiť v prípade nesplnenia zmluvných záväzkov sankciu vo výške 0,25 % denne, čiže 91,25 % ročne.“

„Podľa bodu 8 VP dlžník môže splatiť veriteľovi dlžnú sumu pred termínom splatnosti, to ho však nezbujuje povinnosti zaplatiť poplatok (95,6 % z úveru) v plnej výške.“

„Zásadným problémom je skutočnosť, že predmetné podmienky vylučujú uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa...“

Okrem vyššie uvedeného o negatívnej percepcii žalobcu verejnosťou, resp. aj špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľov (napr. Spotrebiteľské centrum) svedčí napr. článok v denníku SME zo dňa 16.07.2012, ktorý prikladá žalovaná v prílohe svojho vyjadrenia.

Z uvedeného článku napr. vyplýva, že žalobca obišiel zákaz vymáhať pohľadávku exekúciou. Podľa uvedeného článku Okresný súd Prešov označil konanie v prejednávanej veci za mimoriadne závažnú nečestnú činnosť, pričom článok popisuje aj niektoré prípady, keď sa jednotliví spotrebiteľia napokon domohli svojich práv (s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora v Luxemburgu, ktorý poukázal na nezrovnalosť v zmluve, chýbajúcu RPMN a neprimerané sankcie a úroky). Z článku vyplýva aj nemenej významná skutočnosť, že Asociácia organizácií splátkového predaja, ktorá sa nestotožňuje s konaním žalobcu, vylúčila žalobcu zo svojich radov.

Z popísaného je zrejmé, že žalobca a jeho praktiky sú vnímané verejnosťou negatívne, boli predmetom záujmu Európskej komisie, súdy konštatovali porušovanie práv spotrebiteľa a v konečnom dôsledku práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci. Žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúca slabé finančné a právne vedomie nízkopríjmových osôb.

Nie je možné opomenúť, že v takomto prípade aj súdna moc musí pozornejšie skúmať akékoľvek podanie žalobcu, a to najmä v prípade návrhu na vykonanie exekúcie, kde v prípade žalobcu automaticky nastáva zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenia práva spotrebiteľa (povinného v exekučnom konaní). Uvedené má vplyv aj na otázku samotného posúdenia nesprávneho úradného postupu, keďže súdy v prípade posudzovania návrhu žalobcu na vykonanie exekúcie musia obzvlášť opatrne zvažovať, či poverenie vydajú alebo nevydajú a pod., s čím je spojená vyššia časová náročnosť vykonania procesného úkonu súdom.

S prihliadnutím na popísanú charakteristiku podnikateľskej činnosti žalobcu považuje žalovaná za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Súčasne v takejto situácii platí, že aj v prípade porušenia práva žalobcu už samotné konštatovanie porušenia práv musí byť považované za dostačujúce. Uvedené vylučuje možnosť priznania prípadného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná zastáva názor, že žalobca nepreukázal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, súlad postupu žalobcu s dobrými mravmi, ako aj nedostatočnosť konštatovania porušenia práva. Zároveň aplikujúc ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. po zohľadnení osoby poškodeného a vnímania doterajšieho pôsobenia žalobcu (ako spoločnosti s negatívnou povestou využívajúcu neprijateľné podmienky), minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré žalobcovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť, nemôže byť podľa žalovanej žalobcovi priznaná žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

K príčinnej súvislosti uviedla:

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné okrem existencie nesprávneho úradného postupu/nezákonného rozhodnutia, vzniku škody či nemajetkovej ujmy, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami.

Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu.

Zhrnutie:

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností je žalovaná toho názoru, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietaných konaniach došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, a tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, rozhodol o poverení exekútora po uplynutí 15-dňovej lehoty, rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia a to po 15-dňovej lehote a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmov. Žalovaná má skôr za to, že stav, v ktorom sa žalobca ocitol, si zaviniel sám, a to spôsobom vykonávania podnikateľskej činnosti, pasivitou pri obhajovaní svojich práv, a najmä je už v súčasnosti zrejmé, že žalobca si uplatňuje ničím neodôvodnené a ničím nepreukázané čiastky, či už v podobe majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy.

Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., považuje žalovaná žalobu za právne neopodstatnenú a navrhla, aby súd žalobu proti žalovanej v celom rozsahu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Zároveň si uplatnila právo na náhradu trov konania.

Súd rozhodol vo veci uznesením č. k. 6C 227/2012-103 zo dňa 19.8.2014 tak, že zastavil konanie vo veci s tým, že po právoplatnosti uznesenia postúpi vec Ministerstvu spravodlivosti SR. Súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že v týchto prípadoch žalobca pri uplatňovaní si nárokov na náhradu škody nespĺnil zákonnú podmienku upravenú v § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 a to, že ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd mal za dostatočne preukázané, že žiadosti na predbežné prerokovania nároku na náhradu škody, ktoré podal žalobca na Ministerstvo spravodlivosti SR neobsahovali všetky potrebné náležitosti na základe, ktorých sa nimi bolo možné kvalifikovane zaoberať a z tohto dôvodu nedošlo ani k predbežnému prerokovaniu nárokov žalobcu na náhradu škody. Proti uzneseniu podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 9Co 73/2014-145 zo dňa 31.7.2015 zrušil toto uznesenie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. účinného do 31.12.2012 (návrhy boli podané 27.9.2012), vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1)
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2)

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, 3)

c) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ colnej správy alebo poverený colný orgán,

d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,

e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,

h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Podľa § 4 ods. 3 cit. zákona, ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 15 ods. 2 cit. zák., ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 16 ods. 2 cit. zák., každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 1a)

Podľa § 17 ods. 2 cit. zák., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 cit. zák., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 cit. zák., výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

Podľa § 17 ods. 5 cit. zák., v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

Z ust. § 15 ods. 1 je zrejmé, že nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je možné prejednať u príslušného orgánu iba na základe písomnej žiadosti poškodeného. Z uvedeného ustanovenia ani z ust. § 16 nevyplýva, aké náležitosti má písomná žiadosť obsahovať. Iba z ust. § 17 ods. 5 vyplýva, že musí obsahovať požadovanú výšku škody, prípadne nemajetkovej ujmy. Je však nesporné, že z povahy veci - uplatnenej náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom - vyplýva, že musí obsahovať označenie konania, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, označenie orgánu, ktorý sa dopustil nesprávneho úradného postupu, nesprávny úradný postup musí byť konkretizovaný a musí byť presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona a je potrebné tiež uviesť požadovanú výšku náhrady. Žalovaná predložila do spisu fotokópiu náhodne vybratej žiadosti žalobcu zo dňa 23.4.2012 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (č.l. 75), z ktorej je zrejmé, že žalobca uvedeným podaním požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR ako príslušný orgán o predbežné prejednanie jeho nároku na náhradu škody, spočívajúcej v nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Humenné v exekučnom konaní, v ktorom vystupoval ako oprávnený proti povinnej B. S., K.. XX.X.XXXX, vedenej u súdneho exekútora pod číslom EX 10816/2009. V žiadosti žalobca uviedol, že Okresný súd Humenné ako exekučný súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ak nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v lehote do 15 dní od doručenia žiadosti a o tejto rozhodol až dňa 11.10.2010 teda po viac ako 15 mesiacoch. Zo žiadosti taktiež vyplýva, že žalobca ako poškodený uviedol aj požadovanú výšku náhrady v sume 955,-eur. Takto formulovaná žiadosť žalobcu o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spĺňa požiadavky na riadne uplatnenie písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prejednanie nároku, lebo z tejto žiadosti je zrejmé, v ktorom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu s uvedením orgánu, ktorý sa nesprávneho úradného postupu mal dopustiť (exekučné konanie vo veci oprávneného Pohotovosť s.r.o. Bratislava proti povinnej B. S., vedenej na Okresnom súde Humenné), nesprávny úradný postup bol konkretizovaný a bola presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona (nerozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia v lehote 15 dní podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a bola uvedená aj požadovaná výška náhrady v sume 955,-eur. Na základe uvedeného preto možno konštatovať, že nárok žalobcu ako poškodeného bol vopred predbežne prerokovaný na základe písomnej žiadosti príslušným orgánom - Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, a keďže do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti nedošlo k uspokojeniu jeho nároku na náhradu škody, preto žalobca sa môže domáhať uspokojenia svojho nároku na súde (§ 16 ods. 1).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 Exekučného poriadku, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9Er 325/2004 (č.l. 160) bolo zistené, že žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora bola doručená na tunajší súd dňa 10.12.2010 (č.l. 14). Súd vyzval dňa 21.12.2010 povereného súdneho exekútora na vyčíslenie náhrady trov exekúcie. Exekútor súdu vyčíslił trovy exekúcie dňa 13.1.2011 a súd uznesením č. k. 9Er 325/2004-19 zo dňa 31.1.2011 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu exekútora a rozhodol o trovách exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.3.2011. Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie žalobcu, že súd rozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora po uplynutí 30-dňovej lehoty je pravdivé (v tomto prípade rozhodol po 33 dňoch od doručenia návrhu na súd, nie 74 dní ako to tvrdí žalobca), avšak vzhľadom na povahu úkonu súdu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora) zákonom stanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi a na vyčíslenie jeho trov, rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora) nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prietahy, a teda za nesprávny úradný postup. Na druhej strane z cit. ust. § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi a teda nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody

v súvislosti s nerozhodnutím v lehote, pretože pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

Súd poukazuje tiež na závery rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02: „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. II ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (U.ÚS 63/00)“.

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom stanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi a vyčíslenie jeho trov, rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prieťahy, a teda za nesprávny úradný postup Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom na tomto súde pod sp.zn. 20Er 276/2004 tak ako to tvrdí žalobca.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Pokiaľ ide o uplatnenie nároku na náhradu škody z tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie súdu o vyhovení návrhu oprávneného na zmenu exekútora, tak pri tomto nároku je potrebné splnenie niekoľkých kumulatívnych podmienok, a to: 1/ predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne, 2/ vydanie nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody, 4/ zrušenie alebo zmena nezákonného rozhodnutia príslušným orgánom a 5/ podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu, ktorého by sa mala nezákonnosť týkať. Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Ak chýba čo i len jedna podmienka, nie je možné nárok na náhradu škody priznať. V tejto veci zrušenie alebo zmena rozhodnutia okresného súdu, ktorým bolo vyhovené návrhu oprávneného na zmenu exekútora nebolo preukázané a vzhľadom na nespĺnenie tejto podmienky pre vznik nároku je skúmanie existencie ďalších podmienok bez právneho významu, keďže jednotlivé zákonné predpoklady vzniku práva na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. musia byť splnené kumulatívne. V danom prípade nie je daný základ nároku a preto nie je súd povinný skúmať výšku škody a nemajetkovej ujmy a vykonávať v tomto smere dokazovanie. Súd preto žalobu z uvedených dôvodov zamietol ako nedôvodnú.

Žalobca návrhom zo dňa 24.9.2015 došlým súdu 25.9.2015 navrhol, aby súd prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla predložiť SR - Ministerstvo spravodlivosti SR Súdnemu dvoru Európskej únie v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C 6/2010. Návrh odôvodnil tým, že pred Okresným súdom Prešov prebieha konanie pod sp. zn. 7C 6/2010, ktorého predmetom je náhrada škody pre porušenie práva Európskej únie z titulu spôsobenej konaním súdu v exekučnom konaní vedenom proti žalobcovi, v ktorom konaní bolo vymožené plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a aj v rozpore so zákonmi schválenými z dôvodu transpozície smerníc Európskej únie zameranými na ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu. Účastníkmi označeného konania na strane žalovaných sú SR - Ministerstvo spravodlivosti SR - žalovaný v 1. rade a žalobca - žalovaný v 2. rade za účasti vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu spotrebiteľa - HOOS, P. O. Box 13, Bratislava. Žalovaná vo svojej argumentácii poukázala na rozhodnutia Súdného dvora EÚ C-40/09 Asturcom Telecomunicaciones a C-76/10 Pohotovosť, ktoré sa týkali spotrebiteľských vzťahov. Okresný súd Prešov v označenom konaní uznesením zo dňa 7.10.2013 prerušil konanie na návrh žalovanej, ktorá navrhla položiť tieto prejudiciálne otázky:

1/ Môže vzniknúť zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva predtým ako účastník využije všetky právne prostriedky príslušajúce mu podľa právneho poriadku členského štátu

v konaní o výkon rozhodnutia, vzhľadom na skutkový stav veci môže v tomto prípade vzniknúť táto zodpovednosť členského štátu pred samotným ukončením konania o výkon rozhodnutia a pred vyčerpaním možnosti žalobkyne požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia?

2/ V prípade, ak áno, je dostatočne jasným a závažným porušením komunitárneho práva konanie orgánu, ktoré opisuje žalobkyňa, vzhľadom na daný skutkový stav, najmä vzhľadom na jej absolútnu nečinnosť žalobkyne a vzhľadom na nevyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy umožnených právom členského štátu?

3/ Ak ide v tomto prípade o dostatočne závažné porušenie komunitárneho práva je žalobkyňou uplatňovaná škoda, za ktorú má zodpovedať členský štát, možno škodu v tomto poňatí stotožňovať s vymoženou pohľadávkou, ktorá je bezdôvodným obohatením?

4/ Má vydanie bezdôvodného obohatenia ako právny prostriedok nápravy prednosť pred náhradou škody?

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Okresný súd Prešov požiadal v označenej veci Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo podľa jeho názoru je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Prešov č. k. 7C 6/2010-316 zo dňa 12.3.2015 (č.l. 231 a nasl.) vyplýva, že žalobkyňa sa v označenom konaní domáha proti žalovaným náhrady škody, ktorej vznik odvodzuje od nezákonnej exekúcie nad rámec poskytnutej pôžičky tvrdiac, že exekučný spis povolil exekúciu aj napriek neprijateľnej rozhodcovskej doložke a dokonca aj na vymoženie plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky a to úroku z omeškania. Táto škoda ako tvrdila žalobkyňa mala vzniknúť v dôsledku porušenia práva Európskej únie zo strany členského štátu. Podľa nej štát pri udeľovaní poverenia na vykonanie exekúcie nezohľadnil ciele smerníc Európskej únie a mal rešpektovať Lisabonskú zmluvu, ako aj Chartu základných práv Európskej únie a poskytnúť ochranu jej spotrebiteľským právam. Potom čo prvostupňový súd vo veci rozhodol tak, že žalobu na náhradu škody zamietol tak a odvolací súd toto rozhodnutie zrušil tak okresný súd toto konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o vyššie označených prejudiciálnych otázkach. Predmetom konania vedeného na tunajšom súde je náhrada škody spôsobená nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu a nezákonným rozhodnutím podľa osobitného predpisu s tým, že vyriešenie právnych otázok nastolených v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdneho dvora EÚ. Z ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. vyplýva, že súd môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, čo znamená, že tento procesný úkon súdu (prerušenie konania) závisí len od úvahy súdu. Súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, pretože konanie na ktoré sa odvoláva žalobca nerieši otázku, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci.

Žalobca predložil súdu návrh na doplnenie dokazovania. Tvrdil, že zadal objednávku na spracovanie znaleckého posudku, ktorý vyčíslí výšku vzniknutej škody, v dôsledku v žalobe opísaných skutočností, za ktoré zodpovedá žalovaná s tým, že vypracovaný znalecký posudok, po jeho vyhotovení predloží súdu a žiadal, aby o obsah tohto znaleckého posudku bolo doplnené dokazovanie vykonané v tomto konaní. Uviedol, že v prípade ak ide o žalobu agendy ISTINA RS, na preukázanie skutočnosti, že postup exekučného súdu je nesprávny (v rozpore so zákonom), nechal spracovať znalecký posudok znalcom v odbore 330000 - Právne vzťahy k cudzine, odvetví 330300 - Európske právo, ktorý zodpovie na otázky týkajúce sa interpretácie a aplikácie smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 v nadväznosti na justičnú prax a záväznú judikatúru Súdneho dvora EÚ (posudzované otázky predstavujú podstatu argumentácie exekučného súdu pri vykonaní nesprávneho úradného postupu). Znalecký posudok žalobca navrhol ako dôkaz so zásadnou povahou a žiadal, aby bol súdom po spracovaní vykonaný. Tento dôkaz súd nevykonal nakoľko v konaní dospel k záveru, že nie je daný základ nároku a preto nie je povinný skúmať výšku škody a nemajetkovej ujmy a vykonávať v tomto smere dokazovanie.

Žalobca zároveň navrhol zrušiť pojednávanie nariadené v tejto veci z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu a prejudiciálnej otázky. Požiadal o ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní a o odročenie pojednávania na neurčito z dôvodu, že podal vyššie označený návrh na

prerušenie konania vo veci. K porušeniu zásady nestrannosti súdu uviedol, že do dnešného dňa mu nebolo doručené rozhodnutie krajského súdu o vylúčení, resp. o nevyhlúčení sudcov Okresného súdu Michalovce a preto žiada, aby mu bolo doručené, aby sa mohol proti tomuto rozhodnutiu brániť. Uviedol, že označil už v tomto konaní skutočnosť, pre ktoré má byť sudca vylúčený. Tvrdil, že tieto skutočnosti sú takého charakteru, že predpokladajú vylúčenie všetkých sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania vo veci. Tvrdil, že doposiaľ mu neboli oznámené výsledky procesných postupov sudcu a súdu ktoré by boli základom pre spoľahlivé riešenie otázky zachovania nestrannosti súdu a ustanovenia nestranného zákonného sudcu (nie je zrejmé, či bol oboznámený o skutočnostiach predseda súdu, či došlo k prideleniu veci inému sudcovi, alebo došlo k predloženiu veci na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1 OSP a či súčasťou návrhu boli aj vyjadrenia ďalších sudcov, nie je zrejmé či a ako bolo rozhodnuté súdom uvedeným v § 16 ods. 1 OSP) a preto navrhol, aby súd zrušil nariadené pojednávanie až do právoplatného rozhodnutia o otázke nestrannosti a otázke zákonného sudcu a v prejednávaní veci nepokračoval, pretože v konaní možno zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad (podľa čl. 141 ods. 1 Ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnicstvo nezávislé a nestranné súdy, pričom nestranný musí byť nielen súd, ale aj sudcovia). Opačný postup súdu môže mať za následok porušenie základného práva účastníka konania (sťažovateľa) zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Keď súd neprerokuje objektívnu námietku vznesenú žalobcom skôr, ako vo veci otvorí pojednávanie, dopustí sa tým odmietnutia spravodlivosti v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (m.m. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 46/04 z 20. apríla 2005).

Otvoreniu pojednávania musí predchádzať definitívne vyriešenie otázky zámeny namietaného súdu a osoby domnelého zákonného sudcu, ktorý je vo veci doposiaľ povolaný rozhodovať. Je totiž neodňateľným právom žalobcu, aby o jeho žalobe, rozhodol v prvom stupni samosudca u ktorého nie sú žiadne pochybnosti o predpojatosti. Takýto právny stav, deklarujúci nevyhlúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, nastáva až okamihom právoplatného rozhodnutia súdu.

Medzi záruky nezávislosti súdu, ktorá je účelom zabezpečenia najmä jeho nestrannosti, patria aj záruky psychologické povahy, t.j. hľadisko, ako sa súd javí v očiach strán, tzv. „zdanie nezávislosti“, založené na javovej stránke veci. Súd musí byť nielen fakticky nezávislý, ale musí sa ako taký aj javiť v očiach strán.

V tejto spojitosti je potrebné pripomenúť, že právo na nestranného sudcu je súčasťou práva na spravodlivý proces, ktorý je zaručený nielen ústavou, ale aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z toho vyplýva, že pri posudzovaní otázok nestrannosti treba v každom prípade zohľadniť judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. K tomu možno citovať napríklad z rozhodnutia Ústavného súdu SR III. ÚS 47/05: „Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodovanie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (III.ÚS 71/97).

Žalobca trval na tom, že objektívna námietka porušenia nestrannosti je dôvodná. Je zjavné, že posudzovanie dôvodnosti námietky musí byť nielen reštriktívne, ak by sa vôbec malo vyskytovať, a v podstate, aj keď si zákonný sudca myslí, že námietka je prima facie neodôvodnená, mal by vec predložiť nadriadenému súdu. Inak je reálna hrozba porušenia ústavného práva na nestranného sudcu. Napokon, zákon taký postup predpokladá v § 15 ods. 1: ... Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1 OSP:

Dôvodnosť námietky porušenia nestrannosti je závažne podporená tiež tým, že:

- a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávaní veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach (ust. § 22 zákona č. 514/2003 Z.z.);
- b) vylúčený je sudca aj preto, že získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní;
- c) do úvahy prichádza aj vzťah ekonomickej závislosti.

Žalobca trval na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní, avšak na takom, ktoré bude vedené nestranným sudcom na nestrannom súde.

Čo sa týka námietky žalobcu týkajúcej sa nestrannosti a zaujatosti všetkých sudcov Okresného súdu Michalovce súd poukazuje na to, že vec predložil Krajskému súdu v Košiciach ako nadriadenému súdu (§ 16 ods. 1 O.s.p.) na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudcov. Tento o tejto námietke rozhodol ešte v spojenom konaní vedenom pod sp. zn. 6C 138/2012 uznesením č.k. 3NcC 57/2012-13 zo dňa 19.10.2012 tak, že zákonná sudkyňa Mgr. Matilda Bodnáríková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 6C 138/2012. Po vylúčení tejto veci zo spojeného konania vedeného pod sp. zn. 6C 138/2012 bola táto vylúčená vec vedená pod sp. zn. 6C 227/2012 pridelená náhodným výberom zákonnej sudkyňi JUDr. Tatiane Sabadošovej (potvrdenie č.l. 42) z dôvodu, že sudkyňi Mgr. Matilde Bodnáríkovej zanikla jej funkcia sudcu (odchod do dôchodku). Následne bola vec predložená Krajskému súdu v Košiciach za účelom rozhodnutia o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom a Krajský súd v Košiciach rozhodol uznesením č. k. 3NcC 14/2014-47 zo dňa 25.4.2014 tak, že zákonná sudkyňa JUDr. Tatiana Sabadošová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 6C 227/2012. Uznesenie bolo doručené žalobcovi 16.6.2014 a nadobudlo právoplatnosť 16.6.2014 (č.l. 52).

Súd ďalej zdôrazňuje, že vo veci rozhodol v neprítomnosti účastníkov konania a rozhodol na základe predložených listinných dôkazov v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania, a to aj napriek žiadosti žalobcu na zrušenie - odročenie pojednávania a nevyhovel tak návrhu žalobcu na odročenie pojednávania, pretože dôvody uvádzané žalobcom nepovažoval za dôležité v zmysle ust. § 101 ods. 2 O.s.p.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu účastníkom nepriznal, pretože úspešná žalovaná si ich náhradu neuplatnila.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 (pätnástich) dní od jeho doručenia na tunajšom súde.

Odvolanie musí obsahovať všeobecné náležitosti podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p., to znamená musí byť z odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Ďalej z odvolania musí byť zjavné, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.